

AS.

. levő felté-
áz áll
ellék-
ással
rozott

RIA.

SZ.
gyobb

S
ó.

atalá-

ág"

geiben.

152-1.1

óság.

atóság

endü

OK

...

...

JOS.

telefon 147.

...

Szerkesztési iroda:

Nagybeskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAUER LAJOS.

Nagybeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 33. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Csütörtök, febr. 11.

Egyletek és jótékonyág.

— február 11.

Nemrég vetették fel Budapesten azt az eszmét, hogy a magyar társadalom egyleti tultengésben szenved s ezen segíteni kellene. Hogy birnak-e ezen a sajátságos egyleti morbuson segíteni, az más kérdés. De annyi bizonyos, hogy Magyarországon, különösen a városokban nagyon sok a mindenféle fajtájú, című, rendeltetésű egylet, egyesület, társulat, társaskör s egyéb nevű alakulás. És az emberek valamenynyinek tagjai és hűségesen fizetik a tagdíjakat.

Fizetik olyan helyekre is, ahová soha nem járnak, nem is tudják, hogy tagok, csak akkor jönnek rá erre a nagy kitüntetésre, mikor jön az egyleti szolga a tagsági díjért. De ha már az ember egy gyenge percében beiratkozott, restell lemondani. Így aztán előáll az a helyzet, hogy az emberek a jövedelmükkel arányban épen nem álló társadalmi terheket vállalnak magukra, amiknek a súlya alatt nyögnek s amely adó azért alig van valami hasznára a köznek. Mert kétségtelen, hogy a különböző egyesületeknek jó nagy része csak egyesek szereplési viszketegségéből mozgatva alakul meg, hasznos célokat nem szolgál s így a társadalomnak az óriási adója, amelyet ilyen egyesületi díjakban fizet, haszontalanul forgácsolódik szét.

Amennyire áll ez Budapestre, épp úgy áll az ország nagyobb városaira is. Sőt itt még inkább, mert a tagdíjak legnagyobb része csaknem ugyanazon osztályt, leginkább az amugy sem fényes jövedelmek között élő középosztályt s a

városi lateinerséget, hivatalnokságot sújtja. Önkéntelenül fölmerül a kérdés, hogy az a sok pénz-, munka- és időenergia, amely így elforgácsolódik, mennyivel hasznosabban érvényesülhetne a társadalom s a társadalmi fejlődés javára, ha kisebb számu, de hatalmas, erős és munkaképes egyesületekké tömörülne össze.

Egy másik kérdés a közjótékonyág kérdése. Egyre jobban kialakul az a nézet, hogy ennek az ügynek a kezelése állami feladat volna s magához a jótékony célokhoz minden embernek egyaránt járulnia kellene a jövedelme arányához képest. Mert itt is tultengés van. Minden városi ember tudja, hogy különösen sürűbben ismétlődő nagy szerencsétlenségek idején mennyire igénybe van véve a ma már szinte kötelező jótékonyág által. Az emberek mindenre gyűjtenek. Jól is teszik és szép dolgot cselekszik az, aki ad, ha adhat.

De itt is megvan a tultengés abban, hogy a közjótékonyág gyakorlása csak egy osztályra, ismét csak a középosztályra nehezedik a legnagyobb mértékben. Sem a külföldön tartózkodó durgazdag, sem pedig a nem városban lakó birtokos osztály nem veszi ki belőle a részét olyan mértékben, ahogy azt pedig a jövedelméhez képest sokkal jobban tehetné, mint a városi középosztály.

Helyes arányosítás volna szükséges ide. Ahogy az állam vette kezébe a betegápolási adózás ügyét, épp úgy meg lehetne tenni ezt az általános jótékonyággal is, hogy az ne csak egyes osztályok kizárólagos terhe legyen.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá-tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Védők hölgyek részére minden nap délután 2-ig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) február havi előadásai a következők:
Február 12: 8-tól 9-ig Nemzetgazdaságtan; 9-től 10-ig Fizika.

Február 17: 8-tól 9-ig Vegytan; 9-től 10-ig Elektrotechnika.

Február 24: 8-tól 10-ig Vegytan.
Február 26: 8-tól 9-ig Elektrotechnika, 9-től 10-ig Magyar irodalom.

Február 21. Az izr. hitközség közgyűlése.

Február 25., 26., 27., 28. Országos vásár.

Február 26. Megyei közgyűlés.

Február 28. A vöröskereszt közgyűlése.

Március 8. Közigazgatási bizottság ülése.

— Személyi hírek. Botka Béla főispán, aki tegnapelőtt hivatalos ügyekben Budapestre utazott, ma reggel visszaérkezett Nagybeskerekre.

Huszár Antal belügyminiszteri segéd-titkár ma Budapestről Nagybeskerekre érkezett és látogatást tett Botka Béla főispánnal.

— Rudolfsnádiak a földmivelési miniszter-nél. A rudolfsnádi gazdák tegnap Botka Béla főispán vezetésével a kincstári földék bérlete dolgában küldöttségileg tisztelegtek Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternél, aki a küldöttséget délelőtt 11 órakor fogadta a miniszteriumban. A barátságos fogadtatás után a miniszter megígérte a küldöttségnek, hogy jóindulattal fogja ügyüket felkarolni s tekintettel az elemi csapásokra, melyeket a község elszenvedett, továbbá arra, hogy ő a kis emberek érdekét mindenkor szem előtt tartja, kérésüknek lehetőleg eleget fog tenni s a kincstári földeket parcellánként fogja bérbeadni nekik. A küldöttség tagjai a miniszternek e kedvező kijelentéseit nagy örömmel

A „TORONTÁL“ tárcája.

Óvatos menyecske.

Amint Portalégre márkiné és Ruremonde asszony helyet foglaltak a mályvaszínű kis szalomban, a két öltözet közt — egyrésztől a kimenő és másrésztől a majdnem pongyola közt könnyű illatok vegyültek össze; s a két szép nő nézte egymást.

— Nagyon korán jövök? kérdezte a márkiné. Meg fog nekem bocsátani, ugye? Kissé sürgős dologról van szó és épen nem fogok sokáig alkalmatlankodni.

— Miben lehetek szolgálatára, asszonyom?

— Felvilágosítást kérné jövök.

— Ah, igen, Cémentineről? Nagyon tisztességes és rendkívül ügyes lány. Mindenek fölött igen jól fésül. Aztán nem kíváncsi, nem csacska. Boszuságomban bocsátottam el. Mindenesetre jól teszi, ha felfogadja őt s én már sajnálom.

Portalégre márkiné elnevette magát fél fátyola alatt.

— Nem a szobalányáról van szó.

— Ejh, kiről tehát?

— Marciaic urról.

— Marciaicról?

— Kétségen kívül. Meg van lepve? Miért? Nem egészen egyszerű-e az eljárásom? Hogyan? A legmeggondolatlanabb emberek, mielőtt kocsi, szakácsnőt, lovászt fogadnának föl, komoly bizonyítványokat követelnek, utántudakozódnak, és mikor azon a ponton vagyunk, hogy egy férfit fogadjunk barátságunkba — ami utóvégre mindig elég komoly dolog, — nem tartanók szükségesnek tudakozódní felőlök azoktól, kik jól vannak értesülve?

— Ah, ön azon a ponton van? . . .

— És ön pompásan van értesülve? Nos, értsük meg egymást szaporán s ne vesztegessük az időt. Bevallom, hogy Marciaic tetszik nekem. Épen nem nagyon szép — szépnek lenni, nevet-

seges a férfinál — finom a modora, előkelő a beszéde, nagyon elegánsan öltözködik. Szóval: semmi ellenszenvet nem kelt bennem. Ön ismeri a pillanatot, mikor egy semmiség elég, hogy minden megtörténjék. En most ebben a pillanatban vagyok. Suttogják, hogy Marciaic elég sokáig az ön barátaí közé tartozott és azt hiszem, nem tagadja meg tőlem, hogy némi fölvilágosítást adjon róla, sőt némi tanácsokat is őt illetőleg.

— Kész örömet, — mondta Ruremonde asszony hangos kacajra fakadva, — ha minden áron kívánja . . . Mindenek előtt tudja, hogy nős ember?

— Igen, igen, ő mondta nekem. Nagyon egyszerű asszony, ki elvonultan él, nem feszélyező. E fölött napirendre térhetünk?

— Ami engemet illet, én nem panaszkodhattam rá.

— Ezt már szeretem.

— Annál inkább kell azonban tartani a kis Leblanc lánytól, a vigszínháztól. Marciaic ettől sohasem tudott teljesen megszabadulni. Két, három, négy hónapig megvan anélkül, hogy látná őt; aztán ha találkozik vele első előadások alkalmával, ismét fűlig belebolondul! Ugy látszik, hogy az a kis lány nagyon rendkívüli teremtes.

— Rendkívüli . . . miben?

— Marciaic majd el fogja önnek mondani. Valóságos mániája róla beszélni.

— Ez nagyon impertinens!

— De rendkívül mulatságos, majd meglátja. Különbözn Marciaicnak van mivel feledtetni ezt a kellemetlenséget. Valósággal kifogástalan gavallér.

— Titoktartó?

— Amennyire csak illik. Sem nagyon, sem nagyon kevésé. Kompromittál, de nem köt senkit a nagy harangra. Van valami színárnyalat benne.

— Okvetlenül. Nem pöröl, sem féltékenykedik?

— Nem, nem. Ellenkezön, nagyon simulékony. Tud mindent. Megengedi, hogy udvarol-gassanak az embernek. Fel tudja fogni, hogy a

legszebb szerelmek sem örökéletűek és hogy a nőnek gondolnia kell a holnapra.

— Ez tökéletes.

— Azon felül gazdag, szép összeköttetései vannak; rokona két miniszternek. Sokszor nagyon becses figyelemzetéseket tud szolgáltatni az értékpapírok árhullámzásairól. Ezt meg kell fontolni. A férjeink a krach óta nagyon zsugoriak!

— Hajh! De van még egy elég fontos pont, amelyről még nem beszélt, asszonyom . . . Gyöngéd e Marciaic?

— Hogy érti azt?

— Nem titkolom el ön előtt, hogy frivol külsóm alatt én nagyon ábrándozó, sőt buskomor vagyok. Mindig vágyakoztam olyan lélek után, ki szereti az eszményit, mint ahogyan én szeretem.

— Ejh, az eszmény szerete nem épen kimagasló tulajdonsága Marciaicnak. De viszont . . .

— Ah, valóban, viszont? . . .

— Minden, amit csak el lehet képzelni!

— Bele kell tehát törődnöm. Alapjában véve a fölvilágosítások nem rosak egészben.

Portalégre márkiné fölkel.

— De, — kezdte újra, — majd elfeledtem a földolgot. Mennyi ideig maradt Marciaic?

— Az én szolgálatomban? Azt hiszem, három esztendeig.

— Ime, ez végképeni elhatározásra bir; irtózom a változtatástól.

— Hogyan? Olyan hosszú ideig meg akarja őt tartani?

— Még tovább, ha tehetem.

— Oh, ugy még egy utolsó figyelemzetést kell önnek adnom. Ha azt akarja, hogy Marciaic . . .

Ruremonde asszony a vendégehez hajolt s a fülebe susogott valamit nagyon halkán. Ugyan mit mondhatott? Hangos kacajra fakadtak.

Végre a küszöbön:

— Nem marad más hátra, mint, hogy köszönetet mondjak önnek, asszonyom, — mondta a márkiné.

— Ugyan, szóra sem érdemes, asszonyom!

— De ugy-e viszontszolgálat fejében?

Catulle Mendés.

vettek tudomásul s távozásukkor megjelenezték Darányi minisztert.

— **Anyakönyvek vizsgálata.** Dr. Soltész István belügyminiszteri titkár, ki a kumáni és melenczei áll. anyakönyvi hivatalok megvizsgálására volt kiküldve, ezen küldetésének eleget téve, tegnap visszatért Budapestre.

— **Görög keletiek ünnepe.** Görög keleti vallású szerbjeink holnap ünneplik meg szent Vazul napját, mely alkalommal délelőtt 10 órákor egy a belvárosi, mint a Váralja-utcai gör. kel. templomban ünnepi istentiszteletet tartanak.

— **A torontali vöröskereszt közgyűlése.** Az országos vöröskereszt egyesület torontalmegyei választmányja és nagybecskereki főkegylete febr. hó 28-án délelőtt 11 órákor tartja rendes évi közgyűlést a vármegyeház főispáni kistermében. A közgyűlés tárgysorozata:

1. A tisztikar és választmány leköszönése és 3 évre való újbóli megválasztása.

2. Az országos vöröskereszt egyesület torontalmegyei választmányának és nagybecskereki főkegyletének 1908. évi számadásai.

3. Vidéki főkegyletek számadásai és jelentései.

4. A messinai földrendést szenvedettek részére megszavazandó segély.

5. Esetleges indíványok.

— **Dr. Czirbusz Géza társadalomtudományi előadása.** Holnap pénteken este érdekes előadás lesz a Lloyd-társulat nagytermében. Mint ugyan már említhetjük, a kultúregyesület és a nagybecskereki társadalomtudományi társaság felkérésére ekkor dr. Czirbusz Géza, a főgimnázium tudós tanára tart holnap társadalomtudományi előadást „A sugallat társadalmi hatása” címmel. A tudós tanár előadására ismételtlen föl hívjuk a közönség figyelmét, annál is inkább, mert az előadást mindenki díjtalanul meghallgathatja. Az előadás este fél 9 órákor kezdődik.

— **A szabad iskolából.** A kultúregyesület nagybecskereki munkásgimnáziumában tegnap este 8–9-ig Perli Mihály felső kereskedelmi iskolai tanár vegytani előadást tartott kísérletekkel, utána pedig dr. Czirbusz Géza főgimnáziumi tanár folytatta gazdasági földrajzi előadásait s ezúttal Franciaországot ismertette igen érdekesen, nagy tetszés mellett.

— **A kaszinóból.** A nagybecskereki kaszinó-társulat tegnap este Franz J. L. igazgató elnöklésével választmányi ülést tartott, melyen jelen voltak: Alföldy Ede, dr. Annau Ernő, Hadfy Döme, Haidegger Odón, Keszler József, dr. Klein Mór, Krumenacker Ferenc, dr. Nónay Pál, Szárics Sándor, Tóth István, Weisz Izidor. A választmányi ülésen nem kevesebb, mint 16 rendes tagot vettek föl, ami a kaszinói élet élénkülésének örvendetes jelensége. Rendes tagnak fölvevették pedig a következőket: Binder József kir. ajárásbíró, dr. Heteyi Zoltán pénzügyi fogalmazó, Czank N. János pénzügyi fogalmazó, Kolb Árpád pénzügyi segéd-titkár, dr. Polya Antal pénzügyi fogalmazó, Kölcsey Dezső pénzügyi segéd-titkár, Tarkó János, Istvánfy Károly, Wegling István, Horváth Albert állami tanítók, Barth József pénzügyi számvizsgáló, Géczy József, Wambach Jakab, Miklós György, Brazzerotto Aladar, Bogojevits Iván pénzügyi számvizsgáló és jegyvényes tagnak Szekeres János jogszigorlót. A választmány ezután a kaszinó közgyűlését készítette elő s a közgyűlést március hó 7-én délelőtt 10 órára tűzte ki.

— **A baja—bátaszéki hid.** Bajáról jelentik: Ludvigh Gyula, a Mav. elnökgazdátja Geduly és Horváth igazgatókkal, valamint Zelovics üzletvezetővel tegnap odaérkezett és a délelőtti folyamán szemlét tartott az elkészült baja—bátaszéki hid és főleg a vasúti töltések fölött, melyeket megfelelő erősségűnek és a forgalom részére átadhatónak találtak.

— **Filharmonikusok hangversenye.** A filharmonikusok tegnap tartották meg XI-ik népies hangversenyüket a Korona-szállodában, ahol már jóval a hangverseny kezdete előtt szép számú közönség gyűlt össze. A publikum ez alkalommal sem csatlakozott, mert filharmonikusaink most is kitétek magukért s osztatlan sikert arattak, szép játékkal rászolgálva a tapsokra, amelyekben úgy mint máskor, ezúttal is bőven volt részük. A tegnapi hangversenyt indulóval nyitották meg, majd Suppé „Pajkos diákok”-jának nyitányát játszotta el a közönség nagy tetszése mellett. Ugyancsak tetszett a közönségnek Strauss: „Geschichten aus dem Wiener

Wald”-ja is, amelyet Milöcker: „A Neckar partján” című dallamos keringője követett. Az est érdekessége Hiller László „Valse Serenade”-ja volt, amelyet a zenekar kiváló gondtal tanult be és adott elő. A közönség nagy érdeklődéssel kíséerte az előadást s az igazán szép muzsikát, lelkes ovációkban részesítve a helybeli zeneszerzőt, kinek már nem egy si erült alkotása van. Ezután a zenekar eljátszotta még Gelimberti: „Louis XV”, Rendla: „Nász-hangok”, Kapeller: „Cupido-keringő”-jét és Bayer: „Galopp”-ját, mindegyik számmal zajos tapsokat és elismerést aratva. A szép siker oroszlanrésze természetesen most is Rippka Imrét, a filharmonikusok agilis és kiváló tehetségű karnagyát illeti meg egy a betanításért, mint a kitűnő dirigálásért, de teljes elismerés illeti a zenekar minden egyes tagját is, kik figyelemmel és gondtal oldották meg feladatukat.

— **A nagyikindai szabad liceum.** A torontalmegyei magyar közművelődési egyesület kebelében működő Nagyikindai Szabad Liceum febr. hó 14-én, vasárnap délután öt órákor az állami főgimnázium természetani előadó-jában előadást tart. Előadó: Hauser Ignác főgimnáziumi tanár. Az előadás címe: Elektromos kísérletek a légritkított térben (kísérleti bemutatásokkal).

— **Köszönetnyilvánítások.** A nagybecskereki Közgazdasági Bank részvénytársaság a nagybecskereki jótékony nőegyletnek 20, az iskolagyermekbarát egyesületnek 20, a közkörháznak pedig 25 koronát adományozott, melyekért a nevezett intézmények vezetőségei ezúton is hálás köszönetüket fejezik ki.

A Torontalmegyei takaré- és hitelbank a Nagybecskereki jótékony nőegyletnek 200 koronát adományozott, melyért hálás köszönetét fejezi ki a nőegylet elnöksége.

— **Temetések.** Tegnap délután temették el nagy részvét mellett az öngyilkossá lett Kólos Elemér állami végrehajtót. A gyászszertartást, mely délután 3 órákor volt s amelyen nagy-számú gyászoló közönségen kívül részt vett a pénzügyigazgatóság és a számvétség is, Szalay József ev. ref. lelkész végezte, aki megható gyászbeszédben búcsúztatta el az elhunytat, akit a református temetőben helyeztek örök nyugalomra.

Ugyancsak nagy részvét mellett temették el tegnap délután 4 órákor Stocker Ferenc máv. géplakatos feleségét is, kinek elhunyt ösmerősei körében általános részvétet keltett. A sir felett cigányzenekar játszott és a máv. gépműhely munkásainak dalárdája énekelt megható gyászdalokat.

— **Tűz egy szállodában.** Mint Nagyikindáról jelentik, tegnapelőtt este 10 órákor az ottani Bohn-szálloda padlásán tűz ütött ki. A tüzet valószínűleg a villanyvezetékéből rövid zárlat folytán kipattant szikra okozta. A tűz tovaterjedését a gyorsan előhívott tűzoltóknak sikerült megakadályozni s így nagyobb kár nem is történt.

— **Lépfene.** Szerbesanád és Kisteremia községek belterületén szörványosan lépfene lépett fel. Az illetékes hatóság minden óvintézkedést megtett, hogy a baj terjedését megátalolja.

— **Hűtlen cselédek.** Budisin Mita nagyikindai gazda tanyájáról három béres már hosszabb idő óta lopkodja a padlásán levő buzát. A lopott buza aran mindéddig testvériesen megosztokdott a tolvajok, az utolsó, 150 ft-nyi értékű zsákmányon azonban csak ketten osztokdottak, most aztán a kijátszott harmadik cinkos feljelentette a dolgot a rendőrségen. A tolvaj bandának természetesen orgazdája is van, de ennek és a tolvajoknak a nevét a rendőrség a nyomozat érdekében egyelőre még titokban tartja.

— **A vasut tolvajai.** A m. kir. állami vasut nagyszentmiklósi osztálymérnöke panaszt emelt, hogy a valkány—varjasi vasut Valkány község határába eső vonalán 4 darab szelvénykarót és pedig 19., 21., 23. és 24. számú szelvénykarókat helyéből kimozdították és ellopták. Az eddigi nyomozás még nem derítette ki a tetteseket.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhány, csuznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a korela és hanyóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménytel alkalmaztatott bedörzsöléséppen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fill., 1 kor. 40 fill. és 2 kor. a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony”-védjegyre és Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 2—4.1

Irodalom.

* **Szanyin.** (Az orosz ifjúság szerelmi evangéliuma.) Immár megjelent magyar fordításban is a százszor emlegetett és ezerszer dícsért, a milliókat megmámorosító, a lelket felgyújtó, a nagy indulatokat felszabadító Szanyin, az elközbött és elkobzás után tiszszere: vággyal tovább olvasott híres és hírhedt Arcibasev-regény. Amikor la san átszivárogtak Oroszországból azok a csodálatos hírek, hogy a forradalmat nemcsak fegyverrel verték le, hogy a forradalom nemcsak a szónok politikai értelmében van legázolva, hanem hogy a forradalomnak tökéletesen vége mert befelé is megszűnt, mert az orosz forradalmi polgárság lelkében szűnt meg teljesen az elégedetlen, lázadó kedvű, harci feszültség, mert az ötven év óta tartó makacs és áldozatkész harcúgy teljesen ellankadt, feloszlott, megszűnt és mert ami energia az orosz lelkében maradt, az az élvezés, az életöröm és a szeretés felé fordult: amikor tehát híre jött, hogy az olyan mélyen keresztény, olyan igazán názáreti orosz lélek egyszerre Dionizosznak adta magát és hogy ugyanaz az orosz ifjúság, amely rövid idővel azelőtt a szabadsáért, a nemet a jövőkért még Sziberiával és kötéllal és gúnyval szett szembe, most a szabad szerelem útján a maga meg és szexuális kicsapongásában a maga az élet tartalmát és célját és értelmét — akkor minden híradás, minden tudósítás, minden újsághír vagy elszöryvedt kritika ezt a uveit emlegette: Szanyin. A szabad szerelem orosz kutyán buvarányú neveztek el, a gimnázisták, akik tizenégy-évesen áras lányokkal viszonyokat kötöttek, aminek szanyinistáknak neveztek magukat, aminek a léleknek nagy forradalmi feszültsége egyaránt a szexuális örömeik felé talált utat és levezetést és amint az áldozatkészség energiája egyaránt a szerelmi élvezetek energiájára alakult át, az egész nagy forrongás és kavargodás fölért ott lebezgett a Szanyin neve. Soda könyvnek ekkora hatása még nem volt: meg Oroszországban sem, amelynek az életében pedig könyvek voltak a legnagyobb események. Az utolsó évezrednek talán a legnagyobb eseménye volt Szanyin: az első kiadás tízezer példány egy-két hét alatt elfogyott; a könyv hatása úgy megdöbentette az orosz kormányt, hogy a második kiadást elkoboztatta, mire azonban a rendőrök a könyvesboltokba mentek lefoglalni a tiltott munkát, egyetlen egy példányt sem találtak: két-három nap alatt elfogyott mind. Ugy várták az emberek ezt a második kiadást, hogy a megjelenése előtt harminc-negyven rubelt fizettek használt példányokért. A harmadik orosz kiadást már Németországban nyomtatták: a határon azután átcsempészik Oroszországba. Közben megjelent a német fordítás. Es mialatt Oroszországban még mindig újabb és újabb ezrek olvassák lázassá váló fejjel, kigyuló szemmel és áttüzesező vérrrel ezt a tiltott könyvet, most már mi is megnézhetjük hidegen és csodálkozva, gyanakodva és kíváncsian, hogy mi az a nagyszerűség, ami benne van. A hírhedt orosz regény ugyanis most jelent meg Szabó Endre jeles tollából magyar fordításban az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásában. Ára 5 korona, kapható minden könyvesboltban.

* **Az Idő** című hetilap legújabb számában vezetőcikket Öreg politikus, verset Rudnai Győző, tárcát gróf Vay Sándor, politikai karcolatot Pakots József és krónikát Ráspoly irt. A tartalmat az időről szóló megjegyzés, egy párizsi szezoncikk, Bányai Marcell novellája, a pót-anekdotákinés, Koresmáros Nándor Dante a szinpadon, a Petőfi ház ismertetése és gazdag közgazdaság-rovat egészíti ki. Az Idő felévre 6 koronáért rendelhető meg Péterfy Gyula szerkesztő-tulajdonos címen: Felső-Erdősor 32.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 11. A gör. kel. szerb jótékony nőegylet táncestéje.
 Február 13. A könyvnyomdászok családi-estéje.
 Február 13. Vasutasok bálja.
 Február 13. Földmives-bál.
 Február 13. Paraszt-bál.
 Február 20. Felsőkereskedelmi iskola hangversenye.
 Február 20. A rom. kath. egyházi dalárda cabaret-estéje.
 Február 20. Iparosbál.
 Február 23. Filharmonikusok Calico-estéje.
 Március 6. A munkások rokkant- és nyugdíj-egyletének mulatsága.
 Március 7. A „Maskil-el-dol” mulatsága.

*. **A nyomdászok családi estéje.** A nagybecskereki könyvnyomdászok szombaton este a Melencei-utcában levő Ellmer-féle vendéglőben családi estélyt rendeznek s az estély, mint a nyomdászok mulatságai általában, előreláthatólag most is igen kedélyes lesz. Meghívó kibocsátva és belépő-díj nincs.

*. **Vasutasok bálja.** A nagybecskereki vasutasok f. hó 13-án szombaton a kaszinó összes

termeiben tartandó jótékony célú táncestélye iránt nagy érdeklődés mutatkozik úgy a helybeli, mint a vidéki közönség körében. A rendezőség fáradságosan buzgólkodik a táncestély sikere érdekében s az előjelekből ítélve a vasutas bál az idén is egyike lesz a farsang legsikerültebb és legkedélyesebb táncmulatságainak.

Esküdtszék.

Gyilkos szomszéd.

Annak idején megírtuk, hogy Czernyánszki Deszpot 36 éves surjáni mezőőr egy civakodás alkalmával agyonlőtte szomszédját, Zsivkov Szvetozár földmivest.

A gyilkosság múlt év december 1-én délután 6 óra tájban történt s a vádlott úgy adja elő az esetet, hogy Zsivkov, akivel hosszabb idő óta rossz szomszédsgában éltek, aznap összeszidta és fenyegette a feleségét, amit az aszszony elpanaszolt neki. Ő kérdésre vont Zsivkovot, ez azonban őt is szidalmazni kezdte s fegyverrel fenyegetőzött, mire ő beszaladt a házba s puskájával jött vissza. Zsivkov állítólag ráfogta a fegyvert, mire ő is elsütötte a kezében lévő puskát s a golyó oly szerencsétlenül talált, hogy Zsivkov másnap meghalt.

A kir. ügyészség e miatt szándékos emberölés büntette címén vádat emelt Czernyánszki ellen s az ügyet ma tárgyalta a nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdtbírószék, mely a következőképpen alakult meg: Elnök: Junker János törvényszéki bíró; szavazó-bírák: Junga Aladár és Putits Oktáv; jegyző: dr. Balla Emi; ügyész: Czenger Nándor, védőügyvéd pedig dr. Kardos Samu.

A vádlott kihallgatása után a tanúk vallomására került a sor.

A koronatanu ebben az ügyben Rodits Jéfta, az elhunytak az apósa, aki tagadja, hogy vejenek a kezében fegyver lett volna. Vallomása szerint a civakodás a miatt történt, mert Zsivkov kikérgette udvarából szomszédjának a malacait. Szerinte a vádlott civakodás közben beszaladt a házba, ahonnan puskával jött vissza s minden komoly ok nélkül lötte agyon Zsivkovot.

A törvényszéki orvosok véleménye szerint a lövés hátulról érte a sértettet, tehát teljesen ki van zárva a vádlottnak az az állítása, hogy Zsivkov fegyvert emelt volna reá.

A délelőtti folyamán még kihallgattak a többi tanúk egy részét, ítéletet azonban valószínűleg csak estefelé hoznak.

§ Késelés az utcán. Ikonov Mihály melenczei napszamos bűnygyében tegnap délután hozott ítéletet a nagybecskereki esküdtbírószék. Az esküdték bűnösnek találták a vádlottat, akit azután a törvényszék az enyhítő körülmények kellő figyelembevételével egy évi börtön-büntetésre ítél. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az adóreformjavaslatok tárgyalása ma igen lassan ment. Sok felszólalás és módosító indítvány folytán csak a 32-ik szakaszig juthattak el ma, úgy, hogy még mindig hosszú tárgyalásra van kilátás.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt, aki 10 óra után nyitotta meg az ülést.

Az ülés megnyitása után Nagy Györgynek a Fejérváry-kormány vád alá helyezésére vonatkozó indítványának megokolása következett volna.

Visontai Soma betérjeszti az igazságügyi bizottság jelentését a Fejérváry-kormány vád alá helyezése dolgában. A jelentés szerint az igazságügyi bizottság azt indítványozza, hogy a bizottság a darabont-miniszterek vád alá helyezését mellőzzék és a törvényt megalkotmányosértéseikről az ítéletet a nemzet lelkiismeretére bizza. A bizottság az előadó indítványának végleges megszövegezése végett Hollió Lajos elnöklésével albizottságot küldött ki, melynek tagjaivá Visontai Somát, Nagy Dezsőt és Bizony Ákóst választották meg azzal az utasítással, hogy a képviselőház elé terjesztendő rövidre szabott végleges szövegben a megbélyegzendők névszerint egyenként megnevezendők és a vád alá helyezés mellőzésének okául kifejezetten az a politikai körülmény jelölendő meg,

hogy a jelenlegi kormány, mely iránt a bizottság, Nagy György kivételével, bizalommal viseltetik, a királyiál szemben kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy a Fejérváry-kormány tagjait nem fogják vád alá helyezni.

Nagy György indítványát erre visszavonja, abban a reményben, hogy a bizottság a megbélyegző végleges határozatot február 15-ig a Ház elé terjeszti.

Ezután áttértek az adójavaslatok vitájára.

A vitát a tegnap félbeszakított 30-ik szakasznál folytatták, amelynél ma Wekerle Sándor miniszterelnök szövegeit felolvasott és Mezőfi Vilmos és Polónyi Gézával polemizál s nem fogadja el sem Polónyi Gézának a megterhelt birtok megadóztatására vonatkozó indítványát, sem pedig Mezőfi Vilmos a földadó létminimumra vonatkozó indítványát.

Az elnök jelenti, hogy Mezőfi Vilmos indítványára névszerinti szavazást kértek. Felolvastatja a névszerinti szavazást kérő ívet aláírt képviselők neveit, kik között több kormánypárti képviselő is van.

A felolvasásnál azonban kiderül, hogy az aláírók egy része, nevezetesen a függetlenségi képviselők nincsenek jelen s így a szavazás nem rendelhető el.

Mezőfi Vilmos: A függetlenségi képviselők megszöktek!

Molnár Jenő: Kétfelé dolgoznak: a kerületeknek és a kormánynak. (Derütség.)

A szakaszt ezután változatlanul elfogadták.

A 31-ik szakasznál Mezőfi Vilmos, Polónyi Géza, Röck Iván, Mérey Lajos és Nagy György szólalnak fel s valamennyien módosításokat is nyújtanak be.

Wekerle Sándor miniszterelnök Mérey Lajos indítványát elfogadja, a többit azonban nem.

A Ház a szakaszt ilyen értelemben fogadja el.

A 32-ik szakasznál a vita folytatását holnapra halasztották.

A politikai helyzet.

Kossuth Ferenc bécsi útja.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökből jelentik, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter e héten ugyan nem, de a jövő héten mindenesetre Bécsbe utazik a királyhoz kihallgatásra. Az utazás valószínűleg csütörtökön lesz.

Az új véderőtörvény.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A honvédelmi miniszteriumban ma délelőtt kezdték meg a tanácskozást Hoffmann Hugó altábornagy elnöklésével az új véderőtörvény dolgában. A tanácskozásban a közös hadügy-miniszterium részéről Papp Károly ezredes, az osztrák Landwehr-miniszterium részéről pedig Reitter Ottó osztályfőnök vett részt.

A bankkérdés.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jól értesült forrásból ismételten jelentik, hogy a bankkérdés dolgában az egész kormány szolidáris. Az a híresztelés, mintha Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a bankkérdés miatt megválna tárcájától, nem felel meg a valóságnak, éppen a kormány tagjainak szolidaritása miatt, de még különben is, Andrássy kiválása a kabinetből teljes kormányválságot idézne elő.

Az angol királyi pár Berlinben.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az angol királyi pár berlini látogatása, nevezetesen a tegnapi diszebeden elhangzott fejedelmi tősztok ugy Németországban, mint Angliában, valamint az összes diplomáciai körökben meglepedést és megnyugvást keltenek.

Zsiross Lajos kuriai bíró nyugalomban.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Zsiross Lajos kuriai bírót, a nagybecskereki kir. törvényszék elnökét saját kérelmére nyugalomba helyezte s nyugalmazása alkalmából sok évi buzgó és sikeres munkásságáért neki a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

Az új osztrák miniszterium.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A hivatalos „Wiener Zeitung” mai száma közli az új osztrák kormány tagjainak kinevezéséről szóló királyi kéziratokat. Az új kormány tagjai a következők: Miniszterelnök: Bienert báró Belügy: Haertel báró. Honvédelem: Georgi tábornagy. Közoktatásügy: Stürakh gróf. Igazságügy: Hohenburger. Vasutügy: Vrba Lajos. Kereskedel.-ügy: Weiskirchner. Pénzügy: Bilinszki. Földmivelségügy: Braff. Közmunkaügy: Schwarzenau báró. Német tárcanélküli min.: Schreiner. Cseh tárcanélküli miniszter: Zácsek. Lengyel tárcanélküli min.: Ábrahámovic.

A keleti események.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Magyarország és Ausztria felkérésére a hatalmak együttesen intervenálni fognak Belgrádban Szerbiának provokáló hadikészülődése miatt.

Budapest, február 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Oroszország kijelentette Szófiában, hogy a keleti vasutak megváltására hajlandó Bulgáriának 42 millió font kölcsönt nyújtani.

Határidő-üzlet.

Budapest, febr. 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árat jegezték:

Buza (április)	25.72
Buza (októberre)	21.94
Rozs (áprilisra)	20.30
Rozs (októberre)	18.32
Zab (áprilisra)	17.18
Tengeri (áprilisra)	14.54

Takarékpénztári közgyűlések.

Február 18. Az eleméri takarékpénztár közgyűlése.

Február 21. A nagyteremiai takarékpénztár közgyűlése.

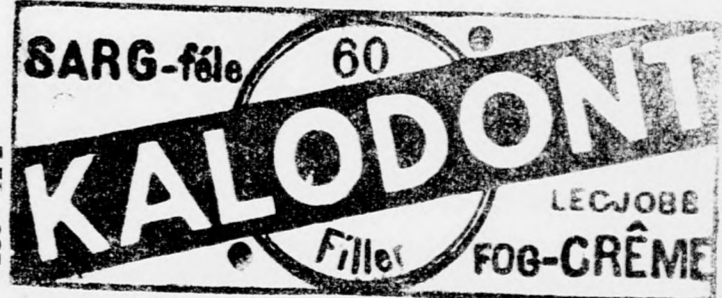
Február 28. Az antalfalvai bank r.-t. közgyűlése.

Február 28. A jarkováci népbank r.-t. közgyűlése.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.

(E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

RÓZSA- ÉS HÓPEHELY-BURGONYA

kitűnő minőségben házhoz szállítva — — — kapható

őzv. Guttman Jakabné és fiainál
Telefon 96. Telefon 96.

Meghívó.

A jarkováci népbank részvénytársaság

t. c. részvényesei ezennel meghívtnak a

XVI. rendes közgyűlésre,

mely Jarkovácon az intézet saját helyiségében 1909. évi február 28-án d. u. 2 órakor fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása az elnök által.
2. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelítő megválasztása.
3. Az évi mérleg-számla, igazgatósági s felügyelő-bizottsági jelentés előterjesztése, annak elfogadása és a telmentvény megadása feletti határozathozatal.
4. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
5. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

18. §. Közgyűléseknél minden részvény egy szavazatra jogosít: tíz szavazatnál többet azonban nem gyakorolhat senki, bármennyi részvénytől birjon is.
20. §. A közgyűlésen csak azon részvénytulajdonos szavazhat, kinek nevére a részvény már 14 nappal a közgyűlés előtt a társaság részvénykönyvében átiratott és ki részvényeit a még esedékessé nem vált szelvényekkel együtt legkésőbbben a közgyűlést megelőző napon délig az intézet pénztáránál letéteményezte.

Vagyon.	Mérleg-számla.				Teher.				
Pénzkészlet	3153	05			Részvénytőke	50000	—		
Váltótárca	163458	—			Tartalékalap	14391	89		
Ingatlanok	4411	86			Takarék-betétek	10486	19		
Perelt váltók	16732	88			Visszleszámított váltók	126076	—		
Biztosítási értékek	1249	07			Fel nem vett osztalék	134	50		
Leltár	927	—			1 hitelező	46	30		
Követelések az intézeteknél	4058	84			Átmeneti kamatok	212	—		
Folyó-számla	7988	—			Érmek	99	20	201446	08
Illetékek	1238	30	203217	—	Tiszta nyereség			1770	92
			203217	—				203217	—

Veszteség.	Veszteség- és nyereség-számla.				Nyeresség.				
Betét utáni kamat	1048	93			Váltó-kamat	12261	63		
Visszleszámítási kamat	8909	96			Különféle kamatok és irási illeték	4898	69		
10% betét kamat-adó	171	65			Irattári díj	555	45	17715	77
Adó	869	50							
Hivatalnoki fizetés	2880	—							
Napidíjak	224	—							
Posta- és különféle költségek	496	91							
Lakbér	840	—							
10% leltár leírás	103	90	15944	85					
Tiszta nyereség			1770	92					
			17715	77				17715	77

Kelt Jarkovácon, 1908. évi december hó 31-én.

Knezsevicz Koszta,
pénztárnok.

A könyvelésért: **Popovics Kristóf.**

Az igazgatóság:

Mihajlovics Dusan s. k.,
v. igazgató.

Czaran Milan s. k.,
igazgató h.

Vitomirov Gyoka s. k.

Nikollos Sándor s. k.

Koics Lóza s. k.

Zsebelyan Pera s. k.

Czegra Zsiva s. k.

A mérleg-, veszteség- és nyereség-számla a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottván, mindenben helyesnek találtatott.

153—1.1

Kelt Jarkovácon, 1909. évi február hó 1-én.

A felügyelő-bizottság:

Schaics Demeter s. k.

Vuits Maxa s. k.

Markovics Vlada s. k.

Lambrin György s. k.